

Секція 3 Формування професійних компетентностей у майбутніх фахівців в умовах інформаційного суспільства

**Постоленко І.С.**, канд. пед. наук, доцент,  
*Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини*  
(м. Умань, Україна)

**ГІБРИДНІ КУРСИ ПІД ЧАС НАВЧАННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ**

Гібридні курси, які також можна назвати змішаними курсами, значно відрізняються від дистанційних курсів, оскільки в них присутня безпосередня взаємодія між учасниками навчального процесу. В гібридному курсі певна частина завдань виконується традиційно в аудиторії, а частина – це завдання, які виконуються за допомогою комп'ютерних програм. Формат гібридних курсів відрізняється від тих, які поділені на заняття з безпосереднім контактом викладачів та студентів і віртуальні класи, на яких відбувається взаємодія між учасниками навчального процесу кілька разів на семестр для проходження студентами тестування або усних іспитів. Залежно від формату, гібридні курси включають певну кількість компонентів он-лайн курсів, що базуються на кількості часу, який витрачається на проведення традиційних занять [1, с. 332].

Введення є надзвичайно важливим елементом під час навчання англійської мови. Якщо студенти не налаштовані на вивчення мови, то в цьому випадку буде важко досягти успіхів. Незважаючи на те, що різні вчені мають суперечки стосовно того, як потрібно вивчати мову, вони відзначають, що без введення нових даних щодо навчального курсу студенти не зможуть його опанувати. Адже введення дає можливість студентам сформулювати гіпотезу наскільки ефективно працює курс, який вони вивчають.

Важливим елементом є також взаємодія між учасниками навчального процесу, а також практичний результат оволодіння мовою. Американські науковці Свейн і Лапкін (Swain and Lapkin) проводили свої дослідження в Канадських університетах і дійшли до думки, що саме завдяки мовній практиці студенти могли перевірити свою гіпотезу щодо того, як мова працює і розвивається. Інтерактивні завдання допомагали студентам спілкуватися і набувати нових умінь та навичок на практиці [3, с. 380].

Також у системі вивчення англійської мови є зворотній зв'язок. Інколи він виникає під час спілкування з носіями мови, але дослідження науковців показало, що цілеспрямований негативний зворотній зв'язок в таких ситуаціях виникає досить часто. Зворотній зв'язок за своєю природою зазвичай є реагуючим (виникає після помилки в мові), інколи він виникає до появи помилки, що часто трапляється під час занять в аудиторії. Реагуючий зворотній зв'язок може бути експліцитним (пряме виправлення помилки), або імпліцитним (переформування неправильного висловлювання). Основна дилема для викладачів – коли і як проводити такі виправлення. Викладачі, які працюють з дистанційними курсами, не можуть передбачити, коли саме буде потрібний зворотній зв'язок у їх роботі, вони просто здійснюють виправлення помилок тоді, коли студенти готові до цього в процесі спілкування. Все залежить від виду заняття та педагогічного підходу вчителя. Ефективна програма навчання англійської мови повинна забезпечити студентів можливостями повторювати і виправляти власні помилки за присутності і допомоги викладача-тьютора.

Сучасні підходи до навчання англійської мови базуються на понятті комунікативне навчання. Замість вивчення англійської мови як об'єкта через граматичні вправи і завдання для перекладу, студенти задіяні у спілкуванні один з одним, або з викладачем. Використання комунікативних видів діяльності базується на

дослідженні з психології освіти, за положеннями якої студенти не є пустими посудинами, в які можна заливати знання, а активними учасниками навчального процесу, які навчаються через практичні завдання та власний досвід. Проте, незважаючи на комунікативну природу, види діяльності під час вивчення англійської мови часто структуровані з метою викладання специфічних граматичних концептів без раціональної структури чи наслідків [4, с. 191].

Навчання на основі поставлених завдань є найбільш ефективним в межах аудиторії. Такий підхід до навчання – це педагогічна теорія, яка пропонує використання завдання під час організації навчання англійської мови у більшій мірі, ніж граматичних концептів. Студенти більш зацікавлені в структурному вивченні мови, що базується на виконанні завдань різного типу.

Один з основних методологічних принципів навчання англійської мови на основі поставлених завдань – це проведення необхідного аналізу навчального матеріалу перед створенням навчального курсу. Таким чином, викладачі та дизайнери курсу будуть впевненими в тому, що студенти працюють з тими завданнями, які їм необхідні, і які вони зможуть виконати за межами навчальної аудиторії [2, с. 75]. Завдяки курсу навчання англійської мови на основі поставлених завдань студенти можуть вивчати мову практично, а саме через взаємодію та зворотній зв'язок, а також спілкування один з одним та носіями мови. Вдало створений курс – це віртуальна аудиторія, в якій навчання базується на виконанні практичних завдань, що нагадують справжні комунікативні ситуації за межами навчальної аудиторії, наприклад, такі ситуації, як відкриття банківського рахунку, резервування місця в готелі під час подорожі, придбання товару на базарі чи супермаркеті, замовлення комп'ютерних послуг під час ремонту комп'ютера і т.д. Багато із зазначених ситуацій можливо виконати на відстані або віртуально, або перетворенням онлайн курсу на природне середовище для навчання англійської мови на основі поставлених завдань [1, с. 342].

Одна з найбільших переваг новітніх технологій під час вивчення мови – це можливість використання мультимедіа для адаптації навчальних матеріалів до потреб та рівнів підготовки студентів. Наприклад, викладачі можуть оновити аудіо та відео матеріали, додаючи до них субтитри, повтори окремих розділів, необхідні запитання до теми. Такі модифікації перетворюють записи на доступні ресурси введення автентичного матеріалу та культурного змісту. Викладачі можуть також додавати анотації до письмових текстів та необхідні тлумачення та переклади окремих слів та сполучень. Використання технології модифікації автентичних текстів дає змогу студентам вивчати необхідний навчальний матеріал відповідно до власних мовних здібностей та можливостей.

Викладачам слід давати студентам специфічні завдання, які базуються на особливих ресурсах, наприклад, заповнити веб-анкети, відповіді на які вони повинні шукати на окремих тематичних веб-сайтах. Такі завдання дають змогу студентам розвивати культурні та лінгвістичні здібності та навички, а також готуватися до окремих видів діяльності, таких як створення презентації, веб-сторінки, постерів тощо. Наприклад, студенти можуть давати відповіді на запитання, які стосуються сьогоденних подій, використовуючи газетні статті та повідомлення; отримати інформацію про подорожі за допомогою офіційних туристичних веб-сайтів, блогів подорожі, журнальних ресурсів; порівнювати ціни на товари та послуги за допомогою реклами та онлайн ретейлерів; вивчати поп-культуру на основі ток-шоу та музичних відео. Кожен студент може мати окремі завдання для роботи, а в процесі їх виконання – спілкуватися один з одним і створювати спільні постери та презентації для всієї групи. Завдання такого типу є цікавими і привабливими, вони спрямовані на співпрацю між студентами, самостійну роботу, а також на розширення кругозору та знань студента.

Проте, існують і недоліки такого виду діяльності. Створення завдань для студентів на веб-сайтах забирає багато часу у викладачів. Проте, це відбувається лише на початковому етапі роботи з сайтом, коли потрібно наповнити його необхідними завданнями. Надалі викладачі просто перевіряють, щоб веб-сайти і веб-квести залишалися функціональними під час навчання і роботи студентів з ними.

Викладачі мають спрямовувати студентів використовувати мовні знаки (усні і письмові) з метою дослідження лінгвістичних зразків та словосполучень. Словосполучення – це групи слів, які часто використовуються в мові, як одне ціле, а студенти можуть досліджувати їх, а також правила, на основі яких вони створюються. Завдяки такому виду електронного навчання студенти вивчають англійську мову ефективніше.

Викладачі також зобов'язані надати студентам лінки до великої кількості додаткових ресурсів для вивчення англійської мови. Такий курс, як веббіографія є дуже корисним для студентів, оскільки він дає вільний доступ тим, хто вивчає мову, до основних мовних ресурсів. Так, викладачі мають забезпечити студентів лінками для необхідних педагогічних матеріалів (веб-сайт підручників, веб-сайти вивчення мови, ігри на основі вивчення мов); навчальних засобів (словники, тезауруси); автентичних матеріалів (популярні газети, радіо станції, веб-сайти); комунікативних заходів (чат-руми, блоги, вікі). Важливими завданнями для студентів є прослуховування аудіозаписів для розуміння англомовного тексту, а також перегляд англомовного відео. Викладачі створюють спеціальні завдання для студентів, такі як короткий запис прослуханого тексту, визначення, чи твердження є правильними чи неправильними, відповіді на поставлені запитання до прослуханого тексту і т.д.

Завданням викладачів є створити засоби синхронічного та асинхронічного спілкування легко доступними для студентів. Адже студенти мають бачити, чи їх однокласники і викладачі є доступними для спілкування онлайн. Студенти використовують для цього найчастіше Yahoo Messenger або Google Chat.

Досить корисним завданням для студентів є створення блогів і робота з ними. Блог – це інструмент Інтернету, який можна використовувати для публікації матеріалу. Навчальний матеріал для навчання за допомогою блогів допомагає студентам опанувати мову більш точно. Блоги можуть також включати використання мультимедіа і бути рефлексивним інструментом, ніби журналом, де студенти можуть відслідковувати власний прогрес у навчанні. Блог може використовуватися як форум для обговорення культурних та освітніх питань.

#### **Список використаних джерел:**

1. Bonk C. Frameworks for Research Design, Benchmarks, Training, and Pedagogy in Web-based Distance Education / C. Bonk, V. Dennen / In M. Moore & W. Anderson (Eds.), Handbook of Distance Education. – New Jersey : Lawrence Erlbaum Associates, Inc. – 2003. – P. 331–348.
2. Oh S-Y. Two Types of Input Modification and EFL Reading Comprehension: Simplification Versus Elaboration / S-Y. Oh / TESOL Quarterly. – 35(1). – 2001 – P. 69–96.
3. Swain M. Problems in output and the cognitive processes they generate: A step towards second language learning / M. Swain, S. Lapkin / Applied Linguistics, 16. – 1995. – P. 371–391.
4. Yano Y. The effects of simplified and elaborated texts on foreign language reading comprehension / Y. Yano, M. H. Long, R. Ross / Language Learning. – 44. – 1994. – P. 189–219.